



2021/2079(INI)

13.1.2022

VÉLEMÉNY

a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság részéről

a Regionális Fejlesztési Bizottság részére

a szigetekről és a kohéziós politikáról: a jelenlegi helyzet és a jövőbeli kihívások
(2021/2079(INI))

A vélemény előadója: Petros Kokkalis

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság felkéri a Regionális Fejlesztési Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi javaslatokat:

- A. mivel az agrár-élelmiszeripari ágazat stratégiai jelentőséggel bír a szigetek számára a természeti erőforrások fenntarthatóbb felhasználása szempontjából; mivel az RCP4.5 új reprezentatív koncentrációs pálya (RCP) előrejelzése szerint a jövőben akut problémákkal kell majd szembenézni a mezőgazdaság terén;
- B. mivel a szigeteken található mezőgazdasági üzemeket, amelyek többsége kisméretű gazdaság, akadályozza távoli elhelyezkedésük, szigetjellegük, környezeti sajátosságaik, a szárazföldről származó energiától való függésük, a termelésnek a helyi és éghajlati viszonyok miatt korlátozott sokfélesége, valamint a helyi piacoktól való nagymértékű függésük; mivel ezeket az éghajlati válság, a környezetkárosodás, a biológiai sokféleség csökkenése, valamint az olyan alapvető infrastruktúrák hiánya is hátráltatja, mint az utak, a vízellátás, a hulladékgazdálkodás, valamint a digitális és egészségügyi infrastruktúra; mivel ezeket a strukturális nehézségeket gyakran súlyosbítja a teljes mértékben fejlett általános érdekű szolgáltatások hiánya;
- C. mivel a szigetek, különösen a legkülső régiók nagyon ki vannak téve a társadalmi-gazdasági válságoknak és a természeti katasztrófáknak, például a szélsőséges időjárási eseményeknek és a vulkáni tevékenységeknek; mivel elszigetelt elhelyezkedésük és a szárazföldi területekről származó alapvető szükségleti cikkekhez, például az üzemanyaghoz vagy a vízhez való hozzáférés nehézségei miatt a szigeteket súlyosabban érintik az olyan jelenségek, mint a Covid19-világjárvány, amelyek különös nehézségeket okoznak a mezőgazdasági termelőknek; mivel az EU szigeti területei Európa sokszínűségének 80%-át teszik ki, a kontinens számos őshonos fajának adnak otthont, és akár menedékként is szolgálhatnak a veszélyeztetett vagy kihalás veszélyének kitett fajok számára, egyben létfontosságú telelőhelyeket, pihenőhelyeket vagy szűk keresztmetszeteket jelentenek a vándormadarak, emlősök és gerinctelenek számára, valamint a táj és a környezet különleges védelmet igénylő, értékes területei;
- D. mivel a szigetek társadalmi-gazdasági fejlődése jelentős mértékben az erősen szezonális jellegű ágazatokon, például a mezőgazdaságon és az idegenforgalmon alapul; mivel a szigeti régiók mezőgazdasági termelőinek különösen az alacsony versenyképesség jelent problémát, mivel magas szállítási költségeket kell fizetniük és nem tudják kihasználni a méretgazdaságosság előnyeit, mivel a föld számos esetben szűkös erőforrás; mivel a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszer-ellátási rendszerek kialakítása érdekében a szigeteknek meg kell felelniük a „termelőtől a fogyasztóig” stratégiának, amely az európai zöld megállapodás alapvető részét képezi; mivel ezek a régiók komoly hátrányt szenvednek a harmadik országok által támogatott verseny miatt, amelyek nem tartják tiszteletben ugyanazokat a környezetvédelmi és élelmiszer-biztonsági termelési normákat, és sokkal alacsonyabb munkaerőköltségekkel kell számolniuk;
- E. mivel a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia uniós mezőgazdasági termelésre gyakorolt hatása súlyos következményekkel járhat a szigeti régiókban a harmadik országokból

származó behozattal szembeni gyenge versenyképességük és a termelésük diverzifikálásával kapcsolatos kihívások miatt;

1. felszólítja a Bizottságot, hogy a közös agrárpolitika (KAP) keretében és költségvetési megszorítások nélkül támogassa a megfelelő szintű finanszírozást, többek között az Unió legkülső régióira (POSEI-rendszer) és a kisebb égei-tengeri szigetekre irányuló programokon keresztül; ezt szükségesnek tartja a mezőgazdasági versenyképesség fokozása, a hagyományos mezőgazdasági tevékenységek fejlődésének megőrzése, e régiók alapvető mezőgazdasági termékekkel való ellátásának védelme, a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás biztosítása, a biológiai sokféleség szempontjából kiemelt jelentőségű ökoszisztémák szigorú védelme, a jövedelemtermelő és környezetbarát ellátási láncok kialakítása, a rövid ellátási láncok előmozdítása, a diverzifikált mezőgazdasági ágazat kialakítása, a fenntartható új technológiákhoz való könnyebb hozzáférés előmozdítása, valamint az EU szigetein a harmonizált és kiegyensúlyozott területfejlesztés támogatása érdekében;
2. üdvözli, hogy a jelenlegi többéves pénzügyi keretben megmaradt a POSEI és a kisebb égei-tengeri szigetek finanszírozása; hangsúlyozza, hogy e programok szerepet játszanak a hagyományos tevékenységek megőrzésében, a helyi fogyasztásra szánt mezőgazdasági termelés diverzifikálásában és a mezőgazdasági termékekkel való tisztességes ellátás biztosításában; felszólítja a Bizottságot, hogy elemezze a szigetek, különösen a legkülső régiók helyzetét az olyan élelmiszer-ellátási nehézségek esetén, mint amilyenek a Covid19-járvány kitörését követően következtek be, és javasoljon e régiók távoli fekvéséhez igazított megfelelő intézkedéseket; hangsúlyozza továbbá, hogy egy 2016-os bizottsági jelentés szerint célzott POSEI-rendszer nélkül a mezőgazdasági termelés beszüntetésének kockázata kihathat bizonyos sajátos szükségletek kielégítésére, beleértve a foglalkoztatást, a környezetvédelmi kérdéseket és a szigeti régiók területi dimenzióit; sürgeti a Bizottságot, hogy olyan rendkívüli körülmények esetén, mint amilyenek például a La Palma szigetén (Kanári-szigetek) 2021. szeptember 19-én történt vulkánkitörést követően a mezőgazdasági ágazat szembesült, növelje a POSEI pénzügyi keretösszegét; felszólítja a Bizottságot, hogy alternatív lehetőségként tegye rugalmasabbá a POSEI irányítását és végrehajtását annak biztosítása érdekében, hogy a legkülső régiók mezőgazdasági termelői és állattenyésztői a támogatás teljes összegét megkapják anélkül, hogy vis maior vagy természeti katasztrófa esetén 70%-os termelést kellene elérniük;
3. felszólítja a Bizottságot, hogy az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) esetében tartsa fenn a hosszú távú 85%-os társfinanszírozási arányt a legkülső régiókra vonatkozóan e területek társadalmi-gazdasági fejlődésének biztosítása és a távoli elhelyezkedésükből fakadó problémák enyhítése érdekében;
4. hangsúlyozza, hogy a fenntartható mezőgazdaság és élelmiszer-termelés, különösen a környezetbarát gyakorlatok és a fenntartható agroturizmus támogatása érdekében a szigetekre vonatkozóan meg kell erősíteni mind integrált területfejlesztési megközelítést, például az integrált területi beruházásokat és a közösségvezérelt helyi fejlesztést, mind az olyan kezdeményezéseket, mint például az intelligens falvak és az európai digitális innovációs központok; kiemeli, hogy elő kell mozdítani az intelligens energia- és vízfelhasználást annak biztosítása érdekében, hogy a szigetek a lehető legjobban kihasználhassák szűkös erőforrásaikat;

5. felhívja a figyelmet arra, hogy a rendezett és hatékony tengeri és légi közlekedés, beleértve a jól karbantartott repülőtéri infrastruktúrát is, fontos az uniós szigetek, különösen a legkülső régiók mezőgazdasági ágazatának fejlődése szempontjából, tekintettel a korlátokra, amelyekkel szembesülnek;
6. úgy véli, hogy az élő állatokat továbbra is tengeri úton kell szállítani, tekintettel arra, hogy egyes szigetek mezőgazdasági ágazatai, főként a legkisebb szigetek, amelyek kis méretük és az ebből következő infrastruktúra hiánya miatt nem tudnak állati tetemeket szállítani, nagy mértékben függenek az exporttól;
7. hangsúlyozza, hogy a szigetek a világ biológiai sokféleségének jelentős része megtalálható, amely egyedülálló biogeográfiai, filogenetikai és funkcionális jegyekkel rendelkezik, és amely fontos fajok kiterjedt szaporodóhelyeinek ad otthont, és hogy a szigetek e biológiai sokféleség aránytalanul nagy részét elveszítették; úgy véli, hogy célzott regionális politikákat és intézkedéseket kell végrehajtani, például összehangoltabb technikai segítségnyújtást a szigetek egyedülálló biológiai sokféleségének védelme és helyreállítása, valamint szűkös természeti erőforrásaik, például a talaj és a víz megőrzése érdekében, mezőgazdasági termelékenységük, különösen a fenntartható hagyományos termékek megőrzése és az emberek megélhetésének biztosítása érdekében, valamint támogatni kell az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek elérését; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg a mezőgazdasági termelőknek nyújtott támogatásukat, hogy ösztönözzék őket a biológiai sokféleséget elősegítő gyakorlatok irányába történő elmozdulásra, többek között magasabb finanszírozási és társfinanszírozási arányok révén;
8. sajnálatosnak tartja, hogy az uniós politikák nem mindig veszik figyelembe a legtávolabbi szigeti területek sajátosságait, és hogy e régiók szükségletei alulreprezentáltak az uniós jogszabályokban; emlékeztet arra, hogy az EU-nak nincs konkrét stratégiája a legkülső régiók problémáinak és kihívásainak kezelésére; felszólítja a Bizottságot, hogy fontolja meg e területek szükségleteinek részletes tanulmányozására és elemzésére irányuló stratégia elindítását;
9. hangsúlyozza, hogy amennyire lehet, alkalmazkodni kell az éghajlatváltozáshoz, különösen az élelmiszer- és a mezőgazdasági ágazatban; hangsúlyozza, hogy a helyi viszonyokhoz alkalmazkodó növényeket használó, reziliens mezőgazdaságnak jobb esélye van arra, hogy ellenálljon az éghajlatváltozás hatásainak; felszólítja a tagállamokat, hogy a lehető legjobban használják fel a rendelkezésre álló forrásokat, különösen a kohéziós alapokat, hogy támogassák a mezőgazdasági termelőket az e tekintetben szükséges változtatások végrehajtásában;
10. felszólítja a tagállamokat, hogy használják fel a kohéziós politika keretében rendelkezésre álló valamennyi eszközt és azonosítsák és mozdítsák elő a különböző uniós politikák és alapok közötti kiegészítő jelleg és szinergiák lehetőségeit annak érdekében, hogy a szigeteket – többek között a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdítása révén – önfenntartóbbá, valamint a fenntartható, körforgásos élelmiszerrendszerekre és az intelligens vidéki területekre való átállás szerves részévé tegyék, a földrajzi hátrányokat ily módon lehetőségekkel alakítva; úgy véli, hogy a szigetek fenntartható élelmiszerláncban betöltött szerepének előmozdítása az uniós regionális politikai eszközök, többek között a kohéziós politika révén további

munkalehetőségeket teremthet, és megállíthatja a szigeti régiókban tapasztalható elnéptelenedési tendenciát;

11. megjegyzi, hogy a szigeteken termelt mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek egyedülálló minőségűek a szigetek sajátos mikroklimatikus körülményeinek és topográfiájának köszönhetően; hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika révén elő kell mozdítani a szigetekről és peremterületekről származó mezőgazdasági termékek fogyasztását; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki fenntartható megoldásokat a mezőgazdasági termékeknek a szigetek és a szárazföld közötti szállítására; úgy véli, hogy ez különösen a kisebb szigetek versenyképességét növelné, és lehetővé tenné a mezőgazdasági kistermelők szerepvállalását;
12. felszólítja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe azokat a sajátos problémákat, amelyekkel az európai szigetek a Covid19-járvány során szembesülnek; felszólítja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe e problémáknak a szigetek mezőgazdaságára és állattenyésztésére gyakorolt hatását, mivel ezeken a helyeken a gazdaság elszigeteltsége és leállása veszélyezteti a szárazföldi területekről származó alapvető üzemanyag- és vízellátáshoz való hozzáférést;
13. hangsúlyozza, hogy folytatni kell a „Jobb életminőség a vidéki területeken” című Cork 2.0 nyilatkozat végrehajtását az európai szigetek előtt jelenleg álló kihívások és lehetőségek átgondolása érdekében; kéri, hogy a vidéki területekre vonatkozó hosszú távú jövőkép kidolgozásakor vegyék figyelembe a legkülső régiók és az égei-tengeri szigetek sajátos jellemzőit; felszólítja a Bizottságot, hogy a regionális tervezési folyamatok során mozdítsa elő a szigetekkel kapcsolatos politikákat a fenntartható mezőgazdaság, az élelmiszer-termelés, az agrárturizmus, a kék gazdaság és a konnektivitás támogatása érdekében, többek között az EMVA-t kiegészítő finanszírozás, az éghajlatváltozás kezelése, a biológiai sokféleség védelme, a körforgásos gazdaság bevezetése és a megújuló energia felé való elmozdulás révén; sürgeti továbbá a Bizottságot, hogy értékelje a szigetcsoportok szigetjellegének és kettős szigetjellegének valós költségeit is, figyelembe véve szigetek, különösen a legkülső régiók sérülékeny pontjait és eszközeit; úgy véli, hogy az uniós kohéziós politikában figyelembe kell venni a szigeti régiók szigetjellegének valós költségeit, miközben naprakész és harmonizált adatok alapján hatásvizsgálatot kell végezni a szigetekre vonatkozó uniós kezdeményezésekről és fellépésekről; hangsúlyozza, hogy a vidéki területek megfigyelőközpontja egyedülálló lehetőséget kínál többek között a szigeti területeken a földhöz való hozzáférésre vonatkozó naprakész és jó minőségű adatok előállítására, megteremtve az uniós szigetek holisztikus mezőgazdasági és gazdasági fejlődésének alapját;
14. kiemeli azokat a különbségeket, amelyek megkülönböztetik a legkülső régiókat más uniós szigetektől, amint azt az Európai Unió működéséről szóló szerződés 349. cikke is elismeri; ezzel összefüggésben úgy véli, hogy a szigetjelleg hatásának enyhítésére létrehozott politikáknak és eszközöknek figyelembe kell venniük ezeket a körülményeket;
15. felszólítja a Bizottságot, hogy „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia és a biodiverzitási stratégia hatásvizsgálataiban szenteljen külön fejezetet a legkülső régióknak; úgy véli, hogy ezeknek az értékeléseknek az eredményét figyelembe kell venni annak érdekében,

hogya a jogalkotási kezdeményezések szükség esetén igazodjanak e régiók természeti és gazdasági nehézségeihez és a harmadik országok által támasztott éles versenyhez;

16. felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a legkülső régiókban természeti katasztrófák által sújtott mezőgazdasági termelők és állattenyésztők számára a POSEI és az EMVA támogatásainak elkülönítésére rendelkezésre álló lehetőségeket;
17. kéri, hogy a POSEI révén erősítsék meg a KAP keretében a legkülső régiók mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari ellátástól való függőségének csökkentésére irányuló speciális mechanizmusokat, valamint erősítsék meg e régiók élelmezésbiztonságát és piacaikhoz való hozzáférési képességét, függetlenül attól, hogy azok a területükön vagy az Unióban található-e; e célból kéri, hogy 2027-től növeljék a POSEI költségvetését a távoli és szigeti régiók növekvő szükségleteinek kielégítése, valamint helyi termelésük fejlesztése érdekében, mivel jelentős termelési többletköltségek sújtják őket;
18. úgy véli, hogy meg kell erősíteni a szigeteken folytatott mezőgazdasági tevékenység korszerűsítéséhez, többek között a precíziós gazdálkodás előmozdításához nyújtott uniós támogatást, segítve e régiókat a zöld megállapodás célkitűzéseinek elérésében;
19. felhívja a figyelmet azonban arra, hogy mivel a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia tovább korlátozza a növényvédő szerek használatát az Unióban, figyelembe kell vennie a trópusi és szubtrópusi növények legkülső régiókon belüli sajátosságait is, és korlátoznia kell az uniós szabványoknak nem megfelelő termékek uniós piacokhoz való hozzáférését;
20. szorgalmazza, hogy a legkülső régiókra vonatkozóan hozzanak létre a közös piacszerkezésre vonatkozó külön szabályozást annak érdekében, hogy figyelembe lehessen venni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 349. cikkének hatálya alá tartozó területek sajátos környezeti, földrajzi és társadalmi körülményeit;
21. kéri a Bizottságot, hogy a lehető legnagyobb elővigyázatossággal járjon el az európai piac liberalizációja, valamint az EU és azon harmadik országok közötti további kereskedelmi megállapodások megkötése terén, amelyek a legkülső régiókkal azonos mezőgazdasági termékeket állítanak elő, azonban eltérő társadalmi és környezeti feltételek mellett, ami torzítja a versenyt; kéri a Bizottságot, hogy tegyen hatékony lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy a kereskedelmi megállapodások ne veszélyeztessék a legkülső régiókat – különösen a POSEI program keretében – támogató intézkedéseket; kéri a Bizottságot, hogy részesítse egyedi különleges preferenciális elbánásban a legkülső régiók termékeit mind a helyi, mind az uniós piacon, és biztosítson teljes mértékű védelmet az érzékeny mezőgazdasági termékek, például a banán, a paradicsom és a cukor számára; szorgalmazza, hogy hozzanak létre egy kereskedelmi megállapodásokkal foglalkozó bizottsági munkacsoportot;
22. kéri, hogy írják elő a harmadik országból származó trópusi árukra alkalmazandó uniós környezetvédelmi és szociális normák szigorú tiszteletben tartását, és hogy rendszerszinten vezessenek be importkvótát az ezen országokból származó trópusi termékekre, a meglévő forgalom alapján; kéri, hogy e feltételeknek való megfelelést felügyeleti mechanizmusok és különös szankciók hatályba léptetésével ellenőrizzék; javasolja a megfelelés elvének előírását a harmadik országokból származó

behozatalra, különösen a biotermékekre vonatkozóan;

23. emlékeztet Ecuadornak az EU, Kolumbia és Peru közötti megállapodáshoz való csatlakozása alkalmából a felülvizsgált stabilizációs mechanizmusról szóló (EU) 2017/540 rendelethez csatolt parlamenti, tanácsi és bizottsági együttes nyilatkozatra, amely a következő bekezdést tartalmazza: „A stabilizációs mechanizmus lejárt után a Bizottság tovább folytatja az uniós piac és banántermelők helyzetének rendszeres értékelését. Tekintettel a banánágazat legkülső régiók tekintetében játszott jelentőségére, amennyiben a piac és/vagy az uniós banántermelők helyzetének súlyos romlására derít fényt, a Bizottság a tagállamokkal közösen megvizsgálja a helyzetet és határoz arról, hogy fontolóra kell-e venni megfelelő intézkedéseket. A Bizottság rendszeres nyomonkövetési üléseket is összehívhat a tagállamokkal és az érintett felekkel.”

INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	11.1.2022
A zárószavazás eredménye	+ : 42 - : 0 0 : 6
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Eric Andrieu, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Colm Markey, Alin Mituța, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Maxette Pirbakas, Bronis Ropè, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Manuel Bompard, Petros Kokkalis, Zbigniew Kuźmiuk, Cristina Maestre Martín De Almagro

A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

42	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Zbigniew Kuźmiuk, Veronika Vrecionová
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Ivan David, Gilles Lebreton, Maxette Pirbakas
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Eric Andrieu, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Paolo De Castro, Cristina Maestre Martín De Almagro, Juozas Olekas, Pina Picierno, Marc Tarabella
The Left	Manuel Bompard, Petros Kokkalis, Chris MacManus

0	-

6	0
S&D	Maria Noichl
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Bronis Ropé, Sarah Wiener

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás